

Te Tauākī Matatapu mō Te Whakatewhatewhatanga Motuhake o ngā Tūkinotanga ki Te Kura o Dilworth

Ko tā te tauākī matatapu nei, he whakatakoto i tā Te Whakatewhatewhatanga Motuhake o ngā Tūkinotanga ki Te Kura o Dilworth whakahaere i ngā kōrero whaiaro ka tae atu ki a ia, tae ana ki tā mātou kohi, whakamahi, whakapuaki anō hoki i ēnei kōrero hei whakatutuki i ā mātou mahi.

Ko tā te tauākī matatapu nei, he whakatakoto i tā Te Whakatewhatewhatanga Motuhake o ngā Tūkinotanga ki Te Kura o Dilworth whakahaere i ngā kōrero whaiaro ka tae atu ki a ia, tae ana ki tā mātou kohi, whakamahi, whakapuaki anō hoki i ēnei kōrero hei whakatutuki i ā mātou mahi.

Me kohi te Whakatewhatewhatanga i ngā kōrero whaiaro whakaraerae e pā ana ki ngā tūkinotanga ki Te Kura o Dilworth. E ū ana mātou ki te whakahaere i ēnei kōrero e ai ki ngā mātāpono o whakaraerae, o muna, me matatapu. E tū motuhake ana mātou i Te Kura o Dilworth me Te Poari Kaitiaki o Dilworth anō hoki, ā, ka kohia, ka whakamahia anake ngā kōrero whaiaro hei tautoko tika atu i ngā whāinga o te Whakatewhatewhatanga.

Mēnā e taea ana te pērā, ka whakapuaki anake mātou i ngā kōrero whaiaro ki ngā kiritoru mēnā ka whakaae mai te tangata mōna ngā kōrero. Heoi anō, tērā ētahi tūāhuatanga ka mate nei mātou ki te whakapuaki i ngā kōrero e tautohu ana i a koe hei kawē i ā mātou whakatewhatewhatanga. Kua tuhia ēnei tūāhuatanga i raro iho nei.

Mēnā kāore koe e kite i ngā kōrero e hiahia ana koe i tēnei tauākī, mēnā he pātai anō rānei āu, he āwangawanga rānei mō ō kōrero whaiaro, tēnā whakapā mai, ahakoa te wā, mā privacy@dilworthinquiry.org.nz.

+ He aha te take e noho wehe ana ngā tauākī matatapu mō te Whakatewhatewhatanga me te Hōtaka Puretumu?

E noho wehe and te Whakatewhatewhatanga me te Hōtaka Puretumu Motuhake, engari e rua he wāhanga o te Urupare a Dilworth. Nā te mea ka rerekē tā te Whakatewhatewhatanga me te Hōtaka Puretumu whakamahi i ngā kōrero whaiaro - e ai ki ngā aronga me ngā mahi - me rerekē ngā kōrero matatapu o ia kaupapa. E hāngai ana tēnei tauākī matatapu nei ki te Whakatewhatewhatanga, ā, ki [\[LINK\]](#) pānuitia ai te tauākī matatapu o te Hōtaka Puretumu.

Nā runga i taua noho wehe, ka mate pea koe ki te tohu i ngā puka whakaaetanga rerekē mō te Whakatewhatewhatanga me te Hōtaka Puretumu anō hoki. E mōhio ana mātou ka rangirua pea, ka hōhā pea ētahi, engari e whakapono ana mātou he āhuatanga hirahira tēnei hei whakaū i tā tātou mārama pū ki tāu e whakaae atu nei, ā, ki te kohinga, te whakamahinga me te tuaritanga anō o ō kōrero.

I ētahi tūāhuatanga, ka tuaritua pea ngā kōrero whaiaro i waenganui i te Whakatewhatewhatanga me te Hōtaka Puretumu. Kei raro iho nei aua tūāhuatanga.

+ He aha ngā kōrero whaiaro ka kohia e te Whakatewhatewhatanga?

Ko te tikanga o te kōrero whaiaro ko ngā kōrero mō tētahi tangata e taea nei te tūtohu. Ko ngā kōrero whaiaro e hiahia nei mātou, he mea whakatau nā te aronga me te kōrahi kua whakatakotohia ki Ngā Tikanga Whakahaere. He whānui te āhua o tō mātou aronga me te kōrahi, nā reira ka mate pea mātou ki te kohi i te mahi a te kōrero whaiaro hei whakaū i tō

mātou āhei ki te tuku i ngā putanga e whāia ana i a mātou. Heoi anō, ka ngana tonu mātou ki te kōhi anake i ngā kōrero whaiaro e tino hiahia nei mātou.

Anei ētahi o ngā momo kōrero ka kohia pea e mātou i te Whakatewhatewhatanga:

- Ngā tautohutanga o ngā kaiuru, tae ana ki ngā ingoa, ngā pakeketanga, me ngā taipitopito whakapātanga. Kia mōhio mai, e āhei ana te tuku muna mai i ngā whakamahukitanga mō te wā i Dilworth, engari kāore e pērā rawa te nui o te āwhina ki te Whakatewhatewhatanga.
- Ngā kōrero mō te whakaurunga o tētahi tūora ki Te Kura o Dilworth, tae ana ki ngā rangi whakaurunga me te roa o tāna noho atu.
- Ngā kōrero mō ngā wheako o tētahi tūora i Dilworth, tae ana ki ngā kōrero mātauranga, ngā whiu me ngā tauwhirota ā-wairua.
- Ngā kōrero mō te tūkinotanga e whakapaetia ana i pā ki tētahi tauira.
- Ngā kōrero mō ngā wheako o tētahi tūora nōna ka wehe i Dilworth, tae ana ki ētahi puka mātai hinengaro, ngā mātaitanga rānei a ngā tākuta.
- Ngā kōrero mō te āhua o te oranga hinengaro o tētahi kaiuru, ētahi tūraru rānei ka pā pea ki te āheitanga o tētahi kaiuru ki te whai wāhi ki te Whakatewhatewhatanga.
- Ngā kōrero mō te whānau o tētahi tūora, me te pānga o ngā tūkinotanga ki a rātou.
- Ngā kōrero mō te ahurea o te tūora me te hirahiratanga anō hoki i te horopaki o ō rātou wheako ki Dilworth.
- Ngā kōrero mō ngā tāngata hara e whakapaetia ana mō ngā tūkinotanga, me te aha, ka uru mai pea ko ngā kōrero mō ngā kaimahi o Dilworth, ngā kaitiaki o te poari, ngā tūao, ngā tauira, me ētahi atu.
- Ngā kōrero mō ngā kaimahi o Dilworth, ngā kaitiaki poari, ngā tūao, ngā tauira, ētahi atu rānei i whai urupare ki ngā amuamu tūkinotanga, i whai wāhi rānei ki tētahi tūora.
- Ngā kōrero mō ngā maharatanga, wheako rānei o ngā kaiwhakaatu i ngā tūkinotanga ki Dilworth.

+ Ka kohia e te Whakatewhatewhatanga ngā kōrero whaiaro i a wai?

Mēnā e taea ana te pērā, ka kōhi anake mātou i ngā kōrero whaiaro i te hunga mō rātou ngā kōrero - ngā tāngata ka whai wāhi noa atu ki te Whakatewhatewhatanga. Hei tauira, ki te whakaae tētahi tūora kia uiuitia ia i runga i te aronga o te Whakatewhatewhatanga, ka kōhi mātou i ngā kōrero whaiaro mai i taua tūora tonu i taua uiuitanga.

Heoi anō, he wā ōna kāore pea mātou e āhei te kōhi i ngā kōrero whaiaro i te tangata tonu mōna ngā kōrero. Hei tauira, ka mate pea mātou ki te kōhi i ngā kōrero whaiaro kāore nei e puritia ana e taua tangata. Ka kohia pea ētahi kōrero whaiaro i ētahi o ēnei kiritōru e whai ake nei:

- **Te Kura o Dilworth** - E pupuri ana a Dilworth i ngā kōrero nō te onamata ka hāngai mārika ki te Whakatewhatewhatanga. Mēnā e taea ana te pērā, ka tonoa te whakaaetanga o te hunga ka tūtohutia i roto i ēnei kōrero kia kohia ake e mātou. Heoi anō, he wā ōna ka kohia pea ētahi kōrero i a Dilworth me te kore i tono whakaaetanga, pēnei i ngā wā kua mate kē te tangata mōna

ngā kōrero, kāore rānei e taea te tono whakaaetanga i runga i ētahi tūāhuatanga, ā, ko te marea ka whai hua i tā mātou kōhi i aua kōrero.

- **Ngā rōia e tū ana hei māngai mā ngā tūora** - He nui ngā tūora kua hono kē atu ki ētahi rōia hei whakahaere i ngā mahi ā-ture e hāngai ana ki ngā tūkinotanga kua pā ki a rātou. I roto i tēnei tukanga, kua hoatu pea ētahi kōrero whaiaro e pā ana ki ō rātou wheako ka hāngai mārika pea ki te Whakatewhatewhatanga. Ka kohia anake ēnei kōrero i runga i te whakaaetanga o te hunga mō rātou ngā kōrero.
- **Ngā kaiwhakarato tauwhirotanga ā-hauora** - Hei whakaū i te Oranga o ngā kaiuru o te Whakatewhatewhatanga, he wā ōna ka mate pea te Rūnanga Oranga o te Urupare a Dilworth ki te kōhi i ngā kōrero hauora i ngā kaiwhakarato tauwhirotanga ā-hauora, pēnei i ngā whakamātautanga oranga hinengaro. Ka kōhi anake te Rūnanga Oranga i ēnei kōrero i runga i te whakaaetanga o te hunga mō rātou ngā kōrero, ā, ka toroa anake e te Whakatewhatewhatanga mēnā e tika ana te pērā hei whakahaere i te haumarutanga o te whai wāhitanga mai o te tangata.
- **Te Hōtaka Puretumu Motuhake** - Kei te pīrangi whakaū mātou i te korenga o ngā tūora e mate ki te tuku i ō rātou kōrero ki te Whakatewhatewhatanga mēnā kua tukuna kētia ki te Hōtaka Puretumu Motuhake, hei whakaiti i te kohukitangātanga me te ngaukinotangātanga. E māraakerake ana te kōrero i te tauākī matatapu a te Hōtaka Puretumu ka tuari ia i ngā kōrero whaiaro ki te Whakatewhatewhatanga.
- **Ngā tāngata e whakaae nei koe kia whakapā atu ai mātou** - Mēnā kua tukuna kētia e koe tō whakamahukitanga ki tētahi atu rōpū mahi pēnei i Te Kōmihana a Te Karauna, ki ngā Pirihimana rānei, e āhei ana koe te whakaae mai kia kohia e mātou ngā kōrero whaiaro mōu i taua rōpū mahi, hei whakaiti i te kohukitangātanga me te ngaukinotangātanga.

+ Ka pēhea tā te Whakatewhatewhatanga whakamahi i ngā kōrero whaiaro?

Ka whakamahi anake mātou i ngā kōrero whaiaro mō ngā aronga o te Whakatewhatewhatanga kua whakatakotoria ki Ngā Tikanga Whakahaere. Ka uru mai pea ko te whakamahi i ngā kōrero mō ēnei take e whai ake nei:

- Te titiro ki ngā kōrero hei tūhura i ngā kaupapa kua whakatakotohia ki te whiti 3 me te whiti 4 o Ngā Tikanga Whakahaere.
- Te tuku i tētahi pūrongo ā-tuhi o ngā tūhuratanga o te Whakatewhatewhatanga me ngā tūtohitanga, ka whakaputaina tūmatanuitia hāunga ētahi tāpōuritanga, kirimunatanga rānei e kapi ai te wāhi ki te matatapu me te muna.
- Te whakahaere i te haumarutanga me te Oranga o ngā kaiuru o te Whakatewhatewhatanga me ngā kaimahi hoki o te Whakatewhatewhatanga, tae ana ki te whakamōhio i ngā kaiuru mō ētahi atu tukanga ka wātea pea ki a rātou.
- Te whakahaere i ngā inakitanga i waenganui i te Whakatewhatewhatanga me te Hōtaka Puretumu, hei whakaiti i te kohukitangātanga me te ngaukinotangātanga o ngā tūora ka whai wāhi ki ngā hātepe e rua (tirohia a raro nei mō te wāhi ki ngā whakapuakitanga).

+ Ka whakapuaki rānei te Whakatewhatewhatanga i ngā kōrero whaiaro ki ngā kiritōru?

Pēnei i tā o runga nei, e kohia ana e mātou ngā kōrero whaiaro hei whai whakaaro ki ngā kaupapa kei roto i te kōrahi o te Whakatewhatewhatanga, te tuku i tētahi pūrongo ā-tuhi mō tā mātou i tūhura ai, ā, te whakahaere anō hoki i ngā tūraru hauora, haumarū anō hoki ki ngā kaiuru me ngā kaimahi o te Whakatewhatewhatanga. Hei whakatutuki i aua aronga, ka whakapuaki mātou i ngā kōrero whaiaro mā ēnei ara anake:

- Ka whakapuakina ngā kōrero whaiaro ki ō mātou Kaiwhakatewhatewha Motuhake, ki a Dame Silvia Cartwright (Te Heamana o te Whakatewhatewhatanga) rāua ko Frances Joychild QC. Ka whakamahia ngā kōrero e rāua hei whakatutuki i te aronga tuatahi me te aronga tuarua o runga nei.
- Ka whakapuakina pea ngā kōrero whaiaro ki te Hōtaka Puretumu - mā tō mātou Rūnanga Oranga - e pā ana ki ētahi tūraru hauora, haumarū, Oranga rānei ki tētahi kaiuru.
- Ka mate pea mātou ki te whakapuaki i ētahi tūtohutanga whaiaro mō tētahi kaiuru - pēnei i tōna ingoa me tōna pakeketanga - ki Te Kura o Dilworth hei whakatutuki i tētahi tono mō ngā kōrero e hāngai ana ki ngā take kua tāpaetia e te kaiuru ki te aroaro o te Whakatewhatewhatanga (heoi anō, nō hea mātou e whakapuaki i ngā taipitopito mō te kaiuru mā tēnei ara).
- Ka mate pea mātou ki te whakapuaki i ngā kōrero a tētahi kaiwhakaatu ki ētahi atu kaiwhakaatu i roto i te hātepe ketuketū i ngā take. E kore mātou e tūtohu i ngā kaiwhakaatu i roto i tēnei hātepe, māna, ka whakaae mai rātou kua whakaputaina te tuakiritanga.
- I runga i tā rātou whakaae mai, ka whakapuaki mātou i ngā kōrero whaiaro mō tētahi kaiuru ki te Hōtaka Puretumu, hei whakaiti i te kohukitangatanga me te ngaukinotangatanga ki ngā tūora ka whai wāhi ki ngā hātepe e rua.
- Ka whakapuaki mātou i ngā kōrero whaiaro ki ētahi atu kiritōru hei ketuketū i ngā take i Ngā Tikanga Whakahaere, heoi anō, me mātua whakaae mai te tangata mōna ngā kōrero.

Hei pupuri i te mana o te Whakatewhatewhatanga, me te piri hongo o ā mātou kaiuru, hāunga ngā āhuatanga o runga nei, e kore mātou e whakapuaki i ētahi kōrero whaiaro ki Te Kura o Dilworth, ki ngā Pirihimana, ki ētahi atu tari kāwanatanga rānei, māna, e ai ki te ture, me pērā mātou. Mēnā koe kei te pīrangi tuku amuamu ki ngā Pirihimana e pā ana ki ngā tūkinotanga ki Te Kura o Dilworth, tēnā, whakapā atu ki ngā Pirihimana mā Operation.Beverly@police.govt.nz, mā (09) 302 6624 rānei.

E kore mātou e tūtohu i ngā kaiuru i tā mātou pūrongo, ā, ka āta whakaū mātou i te kirimunatanga o ngā kēhi ka kōrerohia i te pūrongo.

Ka pēhea tā te Whakatewhatewhatanga whakaū e tiakina ana ngā kōrero whaiaro?

Ka āta tiaki mātou i ngā kōrero whaiaro kia kaua e ngaro ai, kia kaua e toroa aukatihia ai, e whakamahia, e whakapuakina, e raukotia rānei, tae ana ki ēnei:

- Ka hoatu, ka whakauruhia anō hoki ngā kōrero whaiaro ki Microsoft Office 365, ā, ka puritia haumarutia atu ngā kōrero mā ngā tūmau kapua ki Ahitereiria. E whakapono ana mātou kei te taumata ahumahi tā Microsoft tiaki haumaruru i ō mātou kōrero.
- Ka whakaū mātou i tā ngā kaimahi o te Whakatewhatewhatanga me tā ngā Kaiwhakatewhatewha Motuhake toro atu me te whakauru i ngā kōrero whaiaro mā te haumarutanga o Microsoft 365, ā, ka āhei anake te tangata te toro atu i ngā kōrero whaiaro e hiahia ana rātou hei whakatutuki i ā rātou mahi.
- Ka tiaki mātou i ngā kōrero whaiaro i te wā o te tuku, tae ana ki te whakamuna i ngā Īmera me ngā āpitihanga.
- Me whakamahi ngā kaimahi katoa o te Whakatewhatewhatanga i ngā taputapu motuhake ki te whakahaere i ngā mahi mō te Whakatewhatewhatanga, tae ana ki ngā rorohiko me ngā waea pūkoro, ā, ka āta whakaū hoki mātou i te haumarutanga o aua taputapu.

Ka āhei rānei te tangata te toro atu ki ngā kōrero whaiaro e puritia ana e te Whakatewhatewhatanga?

Nō te katoa te manatika ki te pātai ki te Whakatewhatewhatanga mēnā e puritia ana rānei e ia ētahi kōrero whaiaro mōna, ā, ki te tono i tētahi kape o aua kōrero mēnā e pērā ana. Tēnā, Īmerahia mai tō tono ki privacy@dilworthinquiry.org.nz. Mā mātou e whakautu kia wātea mai mātou, ā, e kore e hipa i ngā rangi 20 i muri i te tukunga mai o tō tono. Ka ngākau tuwhera atu mātou ki a koe, engari he wā ōna ka mate pea mātou ki te pupuri i ētahi kōrero whaiaro, pēnei i ngā wā e tika ana kia tiakina ai te matataputanga o ētahi atu.

Mutu ana te Whakatewhatewhatanga, ka ahatia ngā kōrero whaiaro?

Ka puritia ngā kōrero whaiaro mō te roanga o te wā e whakaaetia ai e te ture. Te āhua nei ko te roanga o te Whakatewhatewhatanga, ā, kia tuku rā anō mātou i tā mātou i tūhura ai. Kāore anō te Whakatewhatewhatanga kia whakatau mēnā ka āta whakamōtīhia rānei ngā kōrero mutu ana te Whakatewhatewhatanga, mēnā ka āta puritia rānei. Mā mātou tēnei tauākī matatapu e whakahou kia whakatauhia rā anō tērā.